

Enhed
Kommunaløkonomi

Dato
30-08-2013

Orientering til kommuner om kriterier og hensyn ved fordeling af særtilskud efter § 16 for 2014

1. Indledning

Efter § 16 i Lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner yder økonomi- og indenrigsministeren årligt tilskud til særligt vanskeligt stillede kommuner efter konkret ansøgninger. En del af puljen anvendes dog til de tidligere indgåede udviklingsaftaler og nye udviklingspartnerskaber.

I alt 53 kommuner har for 2014 søgt om tilskud i henhold til § 16 i omtalte lov. 28 kommuner har fået tildelt særtilskud efter § 16 på i alt 417 mio. kr.

I *afsnit 2* redegøres der nærmere for lovgrundlaget særtilskudspuljen for vanskeligt stillede kommuner.

I *afsnit 3* redegøres for den nærmere konkretisering af de kriterier, der er lagt til grund for vurderingen.

I *afsnit 4* findes en omtale af de hensyn, som ministeriet i øvrigt har inddraget i sin vurdering.

I *afsnit 5* konkluderes vedrørende fordeling af tilskud.

2. Særtilskudspuljen for 2014

Det fremgår af lov om kommunal udligning og generelle tilskud, at puljen er forhøjet ekstraordinært til i alt 400 mio. kr. i 2013 og 2014. Forhøjelsen er i loven aftalen begrundet med indfasning af udligningsjusteringerne.

I tilknytning til tilskudsudmeldingen ultimo juni måned har ministeriet skrevet ud til kommunerne og på et overordnet niveau gjort rede for de forhold, som der bl.a. ville blive lagt vægt på ved fordelingen af rammen. Det fremgik af brevet, at der ved vurderingen af kommunernes ansøgninger ville blive lagt vægt på bl.a. følgende hovedkriterier:

- Demografiske udfordringer
- Aktuelle økonomiske udfordringer
- Vedvarende økonomiske udfordringer

- Særlig lav udvikling i enhedsudgifterne på kernevelfærdsområderne (dagpasning-, folkeskole- og ældreområdet) samt anlæg

Hovedkriterierne har - ud fra forskellige vinkler - det formål at pege på nogle særlige udfordringer, som kan medføre et pres for supplerende ekstern finansiering i kommuner, og særtilskudsfordelingen skal således ses som et supplement til det generelle tilskuds- og udligningssystem.

3. Konkretisering af kriterier

3.1. Kommuner med demografiske udfordringer

Dette hovedkriterium har fokus på de økonomiske udfordringer hos kommuner, der er præget af befolkningsfald, eller som har haft en betydelig befolkningsfremgang de seneste år.

Som underliggende kriterier for kommunernes opfyldelse af dette hovedkriterium indgår beskatningsgrundlaget for 2014, vækst i andel 0-16 årige og 70+ årige fra 2011 til 2013, andel af 80+ årige i 2013 samt beskæftigelsesfrekvensen i 2012.

Kriterierne fremgår i skematisk form af nedenstående:

	Kriterier
1	Fald i befolkningstal 2007-2013
2	Større fald i befolkningstal 2007-2013 eller høj vækst i befolkningstal 2011-2013
3	Lavt beskatningsgrundlag pr. indbygger i 2014 (statsgaranti)
4	Vækst i andel 0-16-årige og 70+årige 2011-2013
5	Høj andel 80+årige i 2013
6	Lav beskæftigelsesfrekvens i 2012

3.2. Kommuner med aktuelle økonomiske udfordringer

Dette hovedkriterium har fokus på kommunens mere øjeblikkelige økonomiske udfordringer.

Som underliggende kriterier indgår likviditeten (opgjort efter kassekreditreglen) i 2. kvartal 2013, den driftsmæssige balance i 2013 ifølge budgettet, ledigheden i 2012 samt bruttoanlægsudgifterne 2008-2012.

I forhold til den driftsmæssige balance er der taget højde for, at driftsindtægterne bør overstige driftsudgifterne med henblik på, at en kommune også har tilstrækkelige indtægter til at finansiere sit anlægsniveau.

	Kriterier
1	Lav gennemsnitlig likviditet pr. indbygger i 2.kvartal 2013
2	Lav gennemsnitlig likviditet pr. indbygger i 2.kvartal 2013
3	Svag driftsbalance pr. indbygger i 2013
4	Høj ledighed 2012
5	Lave bruttoanlægsudgifter pr. indb. 2008-2012
6	Særligt lave bruttoanlægsudgifter pr. indb. 2008-2012

3.3. Kommuner med vedvarende økonomiske udfordringer

En række kommuner er præget af økonomiske udfordringer, som må vurderes at være af mere vedvarende karakter.

Udfordringerne understreges af særligt af høje overførselsudgifter, udgifter til førtidspension, udgifter vedr. anbringelse af børn og unge, et lavt beskatningsgrundlag som antages kan være medvirkende til højt beskatningsniveau, ligesom skat/serviceforholdet kan være en indikator for kommunens vedvarende udfordringer.

Som underliggende kriterier indgår høje overførselsudgifter samt udgifter til førtidspension ud fra regnskab 2012, høje udgifter vedr. anbringelse af børn og unge, et lavt beskatningsgrundlag i 2014 og et højt beskatningsniveau i 2013 samt skat/serviceforholdet i budget 2013.

	Kriterier
1	Høje udgifter til overførsler pr. 17-64 årig i regnskab 2012
2	Høje udgifter til førtidspension pr. 17-64-årig i regnskab 2012
3	Høje udgifter vedr. anbringelse af børn og unge pr. 0-17 i regnskab 2012
4	Lavt beskatningsgrundlag pr. indbygger i 2014 (statsgaranti)
5	Højt beskatningsniveau 2013
6	Højt skat/serviceforhold 2013

3.4. Kommuner med lav udgiftsvækst på kernevelfærdsområderne og lave anlægsudgifter

Som underliggende kriterier indgår den enkelte kommunes udgiftsudvikling på dagtilbuds-, folkeskole- og ældreområdet i perioden 2009-2011. Desuden indgår anlægsniveauet på kvalitetsfondsområderne 2008-2011 samt beskatningsniveauet 2012.

Nogle kommuner kan have særlige udfordringer i forhold til at sikre ressourcer til kernevelfærdsområderne (dagtilbuds-, folkeskole- og ældreområdet) samt anlægsinvesteringer på kvalitetsfondsområderne og selvom udgifterne på de omtalte områder allerede lå lavt. Såfremt kommunen også har et højt beskatningsniveau, vurderes dette som en yderligere udfordring.

	Kriterier
1	Udvikling i nettoudgifter til børnepasning pr. 0-10-årig 2010-2012 og lave udgifter på området i 2010
2	Udvikling i nettoudgifter til folkeskolen pr. 7-16-årig 2010-2012 og lave udgifter på området i 2010
3	Udvikling i nettoudgifter til ældreområdet pr. 65+årig 2010-2012 og lave udgifter i 2010
4	Lave bruttoanlægsudgifter pr. indbygger på kvalitetsfundsområderne 2010-2012
5	Særligt lave bruttoanlægsudgifter pr. indbygger på kvalitetsfundsområderne 2010-2012
6	Højt beskatningsniveau 2013

4. Hensyn i øvrigt

Udover de ovenfor beskrevne fire kommunegrupper (med kommuner der opfylder et hovedkriterium) inddrages foruden kommunernes ansøgninger og kommunens størrelse en række øvrige forhold og økonomiske nøgletal ved fordelingen af tilskud efter § 16, herunder:

- Efterreguleringen af skat og udligning vedr. 2011 inddrages i de tilfælde, hvor det vurderes, at tilbagebetalingen kan indebære en udfordring for kommunens likviditet.
- Forskel mellem beskæftigelsestilskud og faktiske udgifter til forsikrede ledige og aktiverede i 2012.
- Andre kommunespecifikke forhold, herunder dagpasning for personer, der bor i udlandet, men arbejder i Danmark.

5. Konklusion vedrørende fordeling af tilskud

Tilskud fordeles til de kommuner, der opfylder et vist antal af kriterierne i de fire kategorier nævnt i afsnit 3.1.-3.4. I fastsættelsen af beløb indgår antallet af opfyldte kriterier, eventuelle hensyn nævnt i afsnit 4 samt ansøgningen fra kommunen.